

**KYTICE
SEVEROMORAVSKÝCH
POVĚSTÍ**

KYTICE SEVEROMORAVSKÝCH POVĚSTÍ

NAKLADATELSTVÍ PAVEL - ŠEVČÍK

veduta

ŠTÍTÝ

© doc. PhDr. Zdeněk Filip, CSc.

© Ilustrace Věra Kovářová

© Nakladatelství Pavel Ševčík- VEDUTA

ISBN 80-86438-05-8

Kytice severomoravských pověstí, kterou nabízíme čtenářům jako čtvrtý svazek edice Pověstí a zkazky, navazuje na předchozí tři sbírky pověstí, vydané dosud štíteckým nakladatelstvím Vedita: reedici pověstí Anežky Šulové Obr na Šošole, reedici Severomoravských pověstí a zkazek Bohuslava Indry a původní sbírku Václava Rýznara Pověstí a zkazky z kraje pod Bukovou horou.

V této nové knížce pověstí jde o antologii čtrnácti různých autorů, sběratelů, zpracovatelů a vydavatelů lidové vypravěčské prózy na severní Moravě. Někteří z nich, např. Jan Havelka nebo Jakub Lolek, patřili ještě k pozdně obrozenským spisovatelům druhé poloviny 19. století, jiní, třeba Josef Klimeš, Vlastimil Ambrož, Anežka Šulová, Bohuslav Indra i Václav Rýznar, se věnovali pověstem tohoto kraje ve 20. a 30. letech 20. století, a další ještě později, po válce a vlastně až donedávna (např. Jan Pecháček). Všichni v naší sbírce zastoupení autoři, i ti méně známí a docela zatím neznámí, jsou před vybranými ukázkami své sběratelské činnosti představeni stručnými biografickými medailónky i s fotografií. Důležité ale je to, že vesměs to jsou především sběratelé a vypravěči pověstí, kteří vycházejí přímo z autentické ústní lidové tradice.

Teritoriálně zahrnuje tato sbírka pověstí především severozápadní Moravu, Zábřežsko a Šumpersko, tedy pohraniční kraj, kde se dříve stýkala česká a německá kultura a kde se pochopitelně prolínal i český a německý folklór. Zřetelné stopy této skutečnosti najdeme v mnoha pověstech z tohoto regionu a tedy i v této sbírce, např. v německém dialektu některých příběhů Indrova nebo Rýznarova cyklu o bodrých Šilperácích, v evidentně německých pověstových látkách a motivech z Jeseníků a jesenického podhůří v pověstech Zapletalových i dalších.

V širokém spektru značně různorodých sběratelů a vypravěčů pověstí naší sbírky je samozřejmě zastoupena většina žánrů lidové vypravěčské prózy: tradiční pověst pověrečná, o čertech, čarodějích a čarodějnicích, ohnivých mužích, vodnicích, skřít-

cích a zakopaných pokladech, pověst místní a o původu názvu jednotlivých obcí, hradů, klášterů či jiných lokalit, pověst historická, např. o některých konkrétních historických událostech či konkrétních historických osobách, jako byl třeba rytíř Tunkl nebo loupežník Šimák, apod. Velmi specifické, ale o to zajímavější a cennější jsou tu Langovy loštické hrnčířské pověsti a zvláště pak Polákovy židovské pověsti z úsovského ghetta.

Mnohé pověsti o výrazných a lidovými vypravěči zvláště oblíbených lokalitách (Bradlo, Brníčko, bludovský Kostelíček, Klášterec, Šilperk, Velké Losiny apod.) se ovšem objevují v knižně nebo časopisecky publikovaných i rukopisných sbírkách často-krát v různých variantách. Tady při jejich výběru a eliminaci, aby nedošlo k zbytečnému opakování stejných příběhů, nezbylo než zvolit z několika variant variantu jedinou. A také přihlídnout k tomu, aby u autorů, jejichž práce byly nedávno publikovány knižně, byly buď zvoleny ukázky nové, dosud neznámé (např. u Šulové), nebo aby byl počet takových případů aspoň omezen (u Poláka nebo Rýznara).

Značným časovým rozptylem jednotlivých autorů je ovšem dána i odlišnost jejich jazyka a stylu. Jinak samozřejmě vypadá záznam lidové pověsti u Havelky v 60. letech 19. století, jinak třeba u Zapletala o sto let později. V takových případech, aby vyprávěný příběh byl i dnes srozumitelný a čtivý, bylo nutné zejména u těch nejstarších zápisů pověstí sáhnout k určitým nezbytným jazykovým i stylistickým úpravám a změnám. Podobně ze stejného důvodu bylo třeba převést také některá vyprávění Anežky Šulové z místního nářečí do spisovné češtiny.

Snad tento soubor šedesáti lidových pověstí, vybraných pro tuto knížku z několika stovek záznamů čtrnácti nejvýznamnějších severomoravských vlastivědných pracovníků a sběratelů lidových pověstí, dokáže přesvědčit o pozoruhodné tematické bohatosti, rozmanitosti a zajímavosti folklórní prózy tohoto kraje a oslovit i dnešního čtenáře.

Jan Havelka

Jan Havelka, moravský pedagog, historik a národopisec, se narodil 22. listopadu 1839 v Lošticích. Po maturitě na německém gymnáziu v Olomouci, kde čeští profesori v něm probudili zájem o český jazyk a české dějiny, studoval dějepis a zeměpis na vídeňské univerzitě. Potom působil jako archivář ve Vídni, ale vlastenecké cítění jej táhlo zpět na Moravu. Několik let učil v Příboře a Uherském Hradišti, od r. 1870 pak na Slovanském gymnáziu v Olomouci.

Spolu s ředitelem J. E. Kosinou se tu pilně účastnil českého spolkového a kulturního života. Pracoval mj. ve Spolku moravských učitelů, založil učitelský časopis Komenský a beletristický časopis Koleda, podílel se na vzniku Muzejního spolku olomouckého a řadu let redigoval jeho tiskový orgán Časopis muzejního spolku olomouckého, kam přispíval zejména svými studiemi národopisnými. Jako obrozenský vlastenec se snažil publicisticky obsáhnout co nejširší škálu vědních oborů, historii, místopis, přírodopis i umění a literaturu. Zejména mládeži byly určeny jeho Kratičké dějiny Moravy, autobiografické Obrázky z mladých let a didaktické Obrázky z přírody. Posmrtně v r. 1887 vyšly jeho Vybrané spisy vychovatelské a vyučovatelské a v r. 1888 Sebrané básně (mezi nimi i báseň Moravě, zhudebněná Josefem Nešverou). Zájem o lidovou slovesnost prokázal hned v 1. ročníku časopisu Komenský, kde nabádal zejména učitele ke sbírání lidových pohádek a pověstí. Sám také lidové pověsti často uplatňoval v časopisech, které redigoval. V Komenském zaznamenává např. severomoravské pověsti o Bradle a Brníčku nebo zkamenělém zámku u Javoříčka, v Besedě, příloze olomouckého Našince, otiskuje pověst Annin hrob z okolí Moravské Třebové, v časopise Koleda pověst Myší past aj. Některé z těchto pověstí vkládá též do své knížky cestopisných črt Cesty po Moravě z r. 1883.

Loštický rodák Jan Havelka, jeden z nejzasloužilejších průkopníků vlastivědy na Moravě, zemřel předčasně 20. října 1886 v Olomouci.

O původu Bradla

Mezi obcemi Kamennou, Troubelicemi a Hradečnou až k Libině se zvedá mohutné skalisko Bradlo, které strmí vysoko k nebi nad vrcholky lesních velikánů. Z dálky se nápadně podobá zbytkům obrovského hradu, proto také není divu, že lidé, vedeni básnivou obrazotvorností, odedávna si o něm vypravují všelike pověsti.

O původu Bradla se například vypráví tato pověst:

Jistý muž kdysi upsal svou duši ďáblu s podmínkou, že dokáže během jediné noci, dříve než ráno kohout zakokrhá, vystavět na určeném místě v lese pevný a nedobytný hrad. Ďábel to slíbil. Hned svolal velké množství svých rohatých druhů a chvatně se dali do díla. Ze všech končin tito zlí duchové snášeli velké balvany, kde jaká skála vyčnívala ze země, obrovskou silou byla odtržena a zanesena na Bradlo.

Stavba se očividně dařila. Již se nesly do výšky pyšné hradební zdi, již bylo dokončeno cimbuří, již se zvedala k modrému blankytu i mohutná věž nad novým hradem. Jen sem tam ještě na několika místech bylo třeba upravit nějaké drobnosti, aby hrad byl dokončen.

Tu však nenadále v blízké osadě zakokrhal kohout. Určená lhůta vypršela. Ďábel a s ním celá jeho družina vztekem se přímo svíjeli a zběsile řvali. Kořist ušla peklu. Jakmile se ozvalo to kohoutí zakokrhání, okamžitě všichni ďáblové museli ustát v práci a každý z nich upustil balvan tam, kam s ním právě v té chvíli doletěl.

Když se rozbřeslo ráno, lidé s úžasem zírali na veliký hrad, ale nedokončený, a na skaliska roztroušená široko daleko kolem.

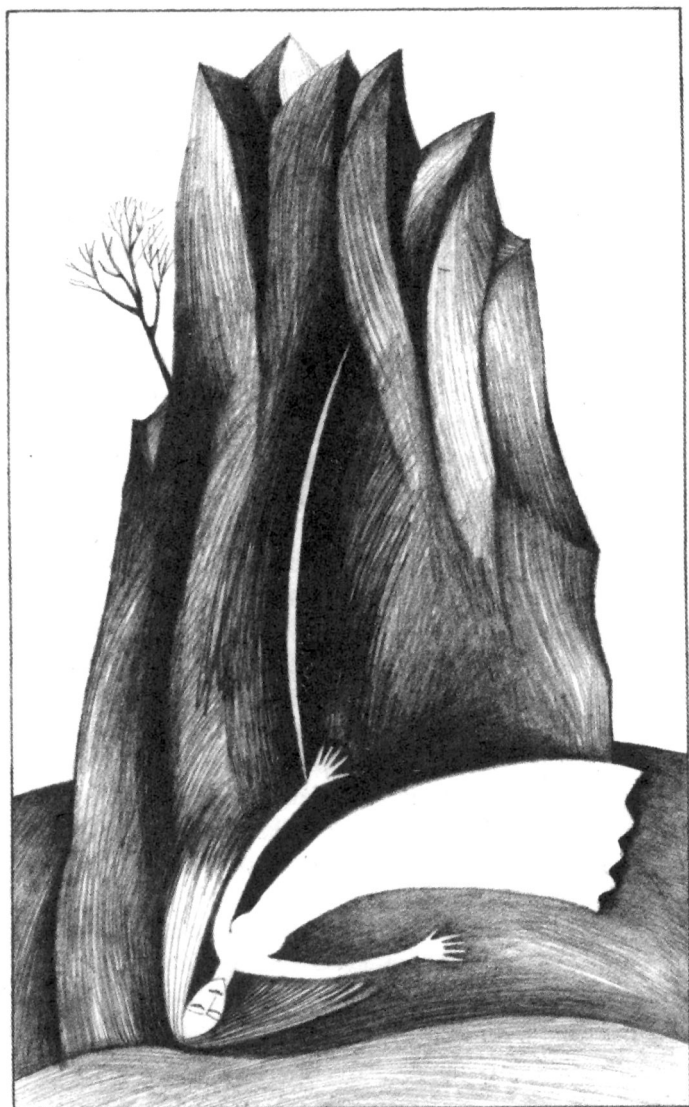
Protože bylo zjevné, že hrad byl zbudován mocnostmi pekelnými, bydlet v něm se nikdo nikdy neodvažoval. A tak se časem jeho strmé zdi rozpadaly v ony zříceniny, jaké jsou vidět dnes.

Poklad ve skále

Na severní straně Bradla je pod nakupenými balvany vidět puklina, která se ztrácí uvnitř skaliska. Od dávných dob lidé věřili, že tudy lze vniknout do podzemních komnat zříceného hradu, které jsou prý naplněny pohádkovými poklady. Avšak puklina je tak těsná, že není možné se tudy protáhnout. Říkalo se, že jen v jediný den, ve svátek Filipa a Jakuba, přesně o půl noci, na hodinu se skály rozestupují a umožňují projít dovnitř. Ale kdo by se v tu dobu odvážil k takové podzemní pouti?

A přece se k takovému činu odhodlala jedna chudá vdova z nedaleké Velehoře, když ji nouze a bída dohnaly téměř k zoufalství. V první květnové noci se skutečně vydala na cestu. Za bledého měsíčního svitu dlouho bloudila lesem, svého malého pětiletého chlapce přitom tiskla v náručí. Konečně před sebou uviděla Bradlo, právě když od kostelíčka v Hradečné zazněla dvanáctá hodina.

Tu prý země zaduněla tak strašným praskotem, že dítě křečovitě objalo matku kolem krku a počalo zděšeně křičet. Ale žena jako smyslu zbavená je nelítostně od sebe odtrhla a hnala se do podzemí průchodem, který se před ní znenadání otevíral.

Dlouho pak bloudila temnými chodbami, ale hledané poklady nikde nebylo vidět. Celá zklamaná a zkormoucená se konečně vracela zpět. Když došla k východu, ohlížela se po svém jedináčkovi. Avšak běda! Dítě tu nebylo. Matku pojal nevýslovný strach: běhala po lese, volala, lomila rukama, ale nadarmo.

Tu ji napadlo, jestli snad dítě nevběhlo za ní do skalního bludiště. Jako šílená se tedy hnala nazpět k Bradlu. Avšak přeběda! Skály se mezitím opět uzavřely. Pod balvany bylo vidět zase jen nepatrnou skulinu, z níž se ozýval úpěnlivý hlas dítěte.

Po několika dnech našel jeden dřevař v lese pod Bradlem ženu mrtvou. Od té doby prý se skála už neotvírá. Jen o první májové noci je ze skály slyšet tklivý dětský pláč.

Tunklův rybník

Už v dávných dobách prý na pravém břehu Moravy mezi Zábřehem a Lesnicí byly založeny obrovské rybníky. Někdy, snad už za časů krále Jana Lucemburského, následkem strašných lijákových se hráze některých z těchto rybníků protrhly a záplavou byl zpusťoven celý kraj kolem. Nával povodně byl prý tak hrozný, že celá jedna vesnice, zvaná Závěřice, zmizela ve vlnách. Tu pohromu přečkaly jen dva rybníky. Místní lidé si potom vykládali, že na samém dně jednoho z nich ještě někdy lze vidět kus závěřické kostelní věže i s křížkem. Ony rybníky patřily potom k brněnskému panství. A pověst o nich vypráví:

Pan Jiří Tunkl z Brníčka, který byl prý velikým milovníkem rybníkářství, všechny své poddané všemožně měl k tomu, aby se zabývali buď lovením ryb, nebo pletením sítí. Právě tenkrát se počala vysoká hráz mezi oběma závořickými rybníky znovu trhat a okolní lidé se obávali nové povodně. Tu si rytíř Tunkl usmyslel všechny rybníční hráze nahradit silnými zdmi. Nemilosrdně hnal poddaný lid do práce a krutě trestal každého, kdo pracovat se zpěchoval. Posléze dílo bylo dokonáno, ale utýraný lid svého krutého pána proklínal a Tunkl sám se tomuto dílu dlouho netěšil. Brzo potom náhle zemřel.

Jeho choť přetěžce nesla ztrátu milovaného manžela.

Jednou, tak o tom vypráví lidová pověst, v pozdní večerní době bedujíc bloudila nablízku závořických rybníků. Tu zděšeně spatřila nad temnou vodní hladinou svého manžela, jak zapřažen táhne za sebou ohnivý pluh. Opratě drželi zlí duchové a bičem Tunkla hnali kupředu neustále pokřikující:

„Bijte toho Tunkla, až by voda žblunkla!“

Když se vystrašená vdova probrala z mdlob, zoufale volala na svého muže, jak by mohla jeho duši vysvobodit z drápů ďábelských. „Jen tehdy mě vysvobodíš,“ odvětil Tunkl, „jestli každý kámen, z něhož poddaní moji v potu tváře hráze tyto postavěli, vlastní rukou zanesesh, kde ležel dříve.“ Potom zjev zmizel.

Osiřelá zemanka několik let později umřela v klášteře, kde čínila pokání za mužovy viny. Okolní lid však ještě dlouho věřil, že noční dobou stále je možno vidět Tunkla, jak poháněn ohnivými biči brázdí hladinu Závořického rybníka.

František Poštulka

František Poštulka, učitel a vlastivědný pracovník, se narodil 11. září 1859 v Třeštině na Zábřežsku. Studoval na gymnáziu v Kyjově a v Uničově a svá studia dokončil na učitelském ústavu v Olomouci. V r. 1879 nastoupil jako učitel ve Zvoli, potom postupně působil ještě v Postřelmově, Drozdově a Brníčku. V r. 1897 chtěl přejít na nově zřízenou českou měšťanskou školu v Lošticích, protože však tam místo odborného učitele nedo-

stal, přijal nové místo až v Rešicích na Moravskokrumlovsku. Potom působil na několika školách na Hané, teprve v r. 1923 se přestěhoval zpět na severní Moravu do Litovle, kde vyučoval na dívčí měšťanské škole. V r. 1927 odešel do penze a zemřel v Litovli 26. září 1942.

Na všech svých učitelských působištích se František Poštulka dobře zapsal jako vynikající pedagog a osvědčený národní a osvětový pracovník. Už ve Zvoli se přičinil o založení ochotnického divadelního souboru, v Postřelmově vedl čtenářský kroužek, v Drozdově napsal novou školní kroniku, v Brníčku v letech 1895 - 1896 organizoval velké tábory lidu a o rok později setkání čtenářských spolků z okolí. Drobnými články přispíval do několika moravských časopisů a pod pseudonymem František Třeštinský humornými povídkami také do lidových kalendářů, které v Olomouci vydával nakladatel Romuald Promberger.

Počátkem 80. let za svého působení ve Zvoli a v Postřelmově patřil k zakladatelům Učitelské jednoty Šumpersko-zábřežské a z jejího podnětu se ujal úkolu napsat první českou vlastivědu zábřežského okresu. Za pomoci kolegů z celého Zábřežska během několika let tuto svou „okresovědu“ ukončil a v r. 1893 ji vydal pod názvem Hejtmanství zábřežské. Spisek měl úspěch, všeobecně se líbily zejména místní pověsti, které byly připojeny na závěr knížky. Proto se Poštulka rozhodl vydat je v rozšířené verzi znovu. S titulem Pověsti ze severní Moravy vyšly o rok později, v r. 1894. Převážná část z nich je však převzata z knižních, hlavně německých pramenů, z lidového ústního podání je jen několik čísel.

Propadlá svatba

Cesta z Dubicka do Svinova bývala kdysi neujetá, hrbolatá a vůbec beze vší úpravy. Po této cestě severním směrem se nacházela nevelká temná kotlina, uzavřená od východu a západu nízkými pahorky, jen od jihu zcela otevřená. K severu pak se odtud táhla úžlabina, která končila mírným návrším. Tato kotlina kolem dokola byla obklopena sosnovými lesy, které ji činily ještě pochmurnější. Dokonce i zpěvaví ptáci se jí vyhýbali a přednost dávali vzdálenějšímu lesu. A právě k tomuto místu se pojila následující pověst:

Dokud obec Lesnice i s Brníčkem náležela ještě pod farnost dubickou, vedla cesta z Dubicka do těchto dědin právě tímto údolím. Jednou jela po této cestě z Dubicka od oddavků veselá společnost. Když přijela na ono místo ve středu údolí, ohlašoval právě malý zvon z dubické kostelní věžky, zvaný Floriánek, při mši pozdvihování. Jeden z nábožných vozků přitom smekl čepici, pokřižoval se a bil se v prsa. Ostatní společnost se mu však hlasitě smála a pro jeho zbožnost si ho dobírala. V tu chvíli však s hukotem se země otevřela a rozpustili svatebčané zmizeli v bezzedné hlubině. Jen ten jediný zbožný vozka s koňmi vyjel. Na to místo pak se vyvalila veliká spousta vody a vyplnila propadlinu.

Ještě před půl druhým stoletím tam ta propadlina byla patrná. Lid tomu místu říkal Louže a okolnímu poli Peklo. Později zanášela sem voda naplaveninu a listí, propadlina se stávala menší a mělčí, až ji konečně trávník pokryl docela. Jen bahnisko pak naznačovalo místo propadlé svatební společnosti. Dnes samozřejmě zmizelo už docela a mladé pokolení na ně zcela zapomnělo. Onomu místu se pak říkalo jen Kout a okolnímu poli Peklo.

Původ jména Postřelmov

Dle pověsti nazývala se obec postřelmovská původně jinak. Jména Postřelmov dostalo se jí podle následující události:

V části obce, které se říká V Kopci, stávala kdysi tvrz. Jejím majitelům náležela celá obec, která tvořila samostatné panství. Občané byli se svými pány, kteří neustále pečovali o blaho svých poddaných, docela spokojení, vždyť ani mnoho roboty od nich

nepožadovali. Tak si zvykli pracovat jenom na svém a o panské se starali málo. Stává se ovšem nezřídka, že ke každému novému pánu poddaní pohlíží s jakousi nedůvěrou, třebaže by byli přesvědčeni o jeho spravedlnosti a nestrannosti. Nejinak tomu bylo v Postřelmově. Když starého rytíře ukládali do hrobky, řešila vesnice závažnou otázku, jaký bude jeho mladý nástupce. Postřelmovští znali sice syna zemřelého rytíře dobře a dle dosa-
vadních zkušeností mohli se od něho nadíti jen dobrého, avšak dědicové se začasté mění. A ukázalo se, že jejich obavy nebyly bez příčiny. Zatím co až dosud každý nový pán potvrdil jejich stará privilegia, tentokrát nový rytíř tak učinit opomenul.

Jednoho dne začaly v obci prosakovat řeči, že se má na šíje občanů opět uvrhnout staré jho roboty. Ta nepravdivá zpráva byla rozšířena panskými služebníky, kteří si umínili rolníky pozlobit. Ale způsobila roztrpčenost, která se vzmáhala tak, až došlo k zjevnému odboji. Vesničané se srotili a začali tvrzi obléhat a dobývat.

Pod vedením svého pána se posádka tvrze hájila tak udatně, že nebylo možné hradby ztéci, přesto však kruté šarvátky neustávaly a rytíř sám byl při nich na rameni střelou zasažen. Již se zdálo, že tvrz bude přece jen dobytá, když se roznesla zpráva, že rytíři spěje na pomoc několik rytířů z okolí s početnou družinou. Po této zprávě obléhání rychle skončilo.

K počtě osvoboditelů byl na tvrzi vystrojen bohatý hodokvas, když tu hodovníkům bylo ohlášeno poselství rolníků. Teprve nyní se rytíř dověděl, že celé nedorozumění mezi pánem a poddanými zavinilo služebnictvo tvrze. Deputace vesničanů svou řeč zakončilo prosbou, aby trest za vzpouru všem byl prominut. A když se za to i všichni přítomní rytíři přimluví, skutečně se tak stalo. Ale pouze s tou podmínkou, že obec musela své původní jméno odložit, a za to, že její obyvatelé svého pána postřelili, nazvali ji Postřelmovem.

O založení hradu Mírova

Za dávných dob, kdy ještě krajina, kde dnes stojí Mírov, byla porostlá hustým lesem, sídlil v té krajině statečný zeman Svatoš se svou rodinou a čeledí. Jeho syn Rastislav byl stejně tak statečný jako jeho otec, dcery po matce zdědily zbožnost. A vypravovalo se o nich také, že se vyznají i v lékařství a dovedou dokonce předpovídat věci budoucí.

Jednou našel Rastislav, když se procházel lesem nedaleko otcovského dvorce, prostrannou jeskyni. Vchod do ní byl jen nepatrný a skrytý, proto jej do té doby ještě nikdo nezpozoroval. Sestry Rastislavovy, předpovídající budoucí události, radily otci, aby v jeskyni dal zařídit vše potřebné pro obývání, že jí možná bude někdy zapotřebí. Otec učinil dle jejich rady. Jeskyni rozšířil, dal v ní vybudovat komory na obilí a jiné potraviny i chlévy pro dobytek, takže by se do ní v nouzi mohli uchýlit jeho lidé s celým svým majetkem. V nepřístupných místech byly vytesány otvory, jimiž mohl vcházet do jeskyně vzduch a světlo, větší otvor v křovím porostlé stráni byl upraven na vchod i východ.

Brzy se ukázalo, že dcery Svatošovy věštily předvídavě. Na Moravu totiž vtrhly divoké tatarské hordy, které páchaly nejobyvatelnější ukrutností. Zapalovaly vesnice i města, vraždily jejich obyvatele nebo je jímaly do otroctví.

Moravský kníže se jim však postavil na odpor a svolal do zbraně všechny svůj lid. Svatoslavovi rozkázal, aby se svými lidmi hájil severozápadní Moravu. Svatoš ochotně uposlechl a připravoval se k boji. Jeho žena s dcerami a s ostatními ženami i dětmi z okolí se ukryly do jeskyně, kam snesly i zásoby potravin a svedly dobytek. Muži vedeni Svatošem a Rastislavem zatím

v skrytu očekávali nepřítele. Do jeskyně se uchýlil s ženami a dětmi jen jediný z nich, staříčkový kněz.

Jeden ze Svatošových zbrojnošů však, puzen lakotou, se stal zrádcem. Tajně odešel do ležení Tatarů, za odměnu jim pověděl o tajné jeskyni a také je k ní hned přivedl.

Tataři, aby se dostali dovnitř, odstranili balvany, které zakrývaly vchod do jeskyně, až našli těžká dubová a železem pobitá vrata. Proto porazili několik stromů, udělali si z nich silné beraňy, jimiž začali do vrat bušit, aby je roztržili. Od lidí ukrytých v jeskyni čekali nářek, pláč a prosby, ale za vraty se ozýval jen zbožný zpěv. Ten Tatarů neodradil. V útoku neustávali, až se jim podařilo učinit ve vratech průlom a se zrádným zbrojnošem v čele se hrnuli dovnitř.

Vtom najednou proti nim jako ohnivý had vyšlehl plamen, který užaslé útočníky zachvátil. S křikem a bolestným úpěním se dali na útěk. A tu vyšel z jeskyně starý kněz v mešním rouše, v ruce kříž, za ním zbožná manželka Svatošova s dcerami a ostatními ženami. Vroucně všichni děkovali Bohu za své zázračné zachránění. Za mrtvé nepřátele kolem svého úkrytu se pomodlili a otvor do jeskyně zase zatarasili.

Toho však už ani nebylo třeba. V lesním údolí zeman Svatoš se svým lidem ustupující Tatarů přepadl a šťastně je porazil. Pak táhl dál od místa k místu, všude s tatarskými hordami sváděl vítězné boje, až byly z Moravy docela vypuzeny.

Když se kníže dověděl o jeho statečných činech, daroval mu za služby vlasti prokázané rozsáhlou krajinu kolem jeho dvorce. Svatoš si na ní zbudoval pevný hrad, jemuž dal jméno Mírov na památku, že byl vystaven po vypuzení Tatarů, když na Moravě opět zavládl mír.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Kytice severomoravských pověstí.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.